NĂM THỨ MƯỜI HAI, SỐ THỨ 2183 — NGÀY THỨ BẢY 28 JUIN 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Một năm	6$00	6$50	[illegible]$20	[illegible]$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	[illegible]	8$00	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Sáu tháng	3$00	3$50	3$20	3$[illegible]	3$30	6$00
Ba tháng	1$60	1$75	1$60	1$[illegible]	1$65	3$00
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$[illegible]

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois.

Toutes les correspondances relatives à la rédaction doivent être adressées au Directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: [illegible] — Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH — Rédacteur en chef: PHẠM-DUY-LỤC — Administrateur-gérant: NGUYỄN V-LỊ[illegible]

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI — Téléphone N° 150

ANNONCES

Seront placées à raison de [illegible] lignes au centimetre de hauteur sur 0m065 de large. 0$30 le c/m

Une seule insertion / Par contrat annuel

Par centimetre et par insertion. . . . . . 0$18 le c/m

Réclame en 1re page . . . 2$ la ligne

Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Quan Toàn-quyền đối với việc y-tế trong nước

(Tiếp theo)

Thứ nói đến các cô đỡ học tốt nghiệp ở các nhà thương rồi đến các bà tầm hay bà mụ đỡ theo cách bản xứ.

Theo ý-kiến quan Toàn-quyền thì cái số các cô đỡ ở nhà thương cần phải thêm nhiều, nhưng cách thức tuyển người vào học vẫn phải theo như cũ. Cả đến Vientiane và Phnom-Penh, ngài cũng muốn mở trường dạy đỡ, là vì người Lào với người Cao-mên nhất định không chịu để các cô đỡ người Việt-Nam đỡ cho mình. Sau nữa là ngôn-ngữ của họ với của người Việt-Nam khác nhau thì cũng không thể đem con gái Lào với con gái Cao-mên đến học đỡ ở Hanoi hay là Chợ-lớn được, tất phải đặt ngay tại mỗi xứ một trường dạy đỡ mới được. Ở Trung-kỳ cũng vậy, sự học tư không bị ngăn trở về ngôn-ngữ như là người Lào với người Cao-mên, nhưng cứ xem cái số học-sinh con gái cho đến học nghề đỡ tại nhà thương Hanoi và Chợ-lớn không được bao nhiêu thì đủ rõ là các nhà không nhiệt thành cho con gái đi học xa vậy. Bởi thế ở Huế nên đặt ra một trường dạy đỡ, vì hiện ở đó cũng như là ở Vientiane và Phnom-Penh đã có nhiều bệnh-viện lớn, nhà hộ-sinh to cũng là các nhà y-sư có giá-trị có thể vừa dạy lý-luận vừa dạy thực-hành được.

Nhưng đợi cho đến ngày tuyển được các cô đỡ lấy đủ dùng thì cũng còn lâu lắm, mà các sản-phụ không khỏi phải nhờ đến tay các bà tầm bà mụ lối xưa. Những cái nguy-hiểm vì sự ngu dốt, vì sự bẩn thỉu sinh ra cho người sản-phụ, với đứa hài nhi thì từ nay cũng bớt được nhiều, là tại Trung-kỳ và Nam-kỳ, các nhà hộ sản và các nhà thương tỉnh lị có mở những lớp dạy sơ lược cho các bà tầm những điều cốt yếu trong nghề đỡ đẻ. Những lớp mở ở Trung-kỳ xét ra đã được nhiều cái hiệu-quả hay lắm. Như vậy thì cách này tưởng nên thực-hành cả trong các xứ khác nữa, tức là y những lời thỉnh cầu của hội-đồng vệ-sinh hàng tỉnh trong mấy hạt đã có giấy xin rồi.

Về việc mở những lớp dạy cho các bà tầm nhà quê biết cải-lương cái nghề mình thì xét ra chỉ ở Bắc-kỳ là chưa thực hành mà thôi, như vậy cũng là một điều thiệt-thòi cho dân ở chốn thôn-quê ta lắm. Ai cũng biết rằng hiện nay chỉ ở những nhà thương tỉnh-lị mới có cô đỡ tốt nghiệp ở Trường thuốc bổ đi trông nom việc hộ sản mà thôi, như vậy đối với dân số trong một tỉnh thì thật không đủ dùng, chẳng qua chỉ lợi cho một số ít người ở thành-phố mà thôi, còn những người ở nhà quê dù có biết phép đỡ Âu tây là hay nữa cũng phải đành chịu nhờ các bà tầm, bà mụ họ muốn làm thế nào thì làm, vì chẳng những không sẵn đồng tiền mà lại đường sá xa-xôi bất tiện lắm nữa.

Cái số bà tầm bà mụ lối cổ của ta hiện trong nước có bao nhiêu thì cái số cô đỡ tốt nghiệp ở Trường thuốc cũng nên có bấy nhiêu, song ít ra cũng phải mấy mươi đời nữa mới đến cái thời kỳ ấy được. Chi bằng trong nước bây giờ đã sẵn các bà mụ, bà tầm đó, tuy học chuyên môn không có, nhưng nhiều người cũng đã sành nghề, khéo biết lợi dụng thì những người đó cũng thành những người rất có ích cho việc hộ sinh, là dạy cho họ biết những cách thức rất giản dị về việc đỡ thường, trong những cách ấy thì có sự sạch sẽ làm đầu, là sạch sẽ của bà tầm, sạch sẽ của người sản-phụ, sạch sẽ của đứa hài nhi, cái gì, cái gì cũng phải sạch đến cực điểm.

Nhà thương ở Hà-nội và Chợ lớn mỗi năm dù có tuyển được hàng trăm học trò cô-đỡ nữa thì cũng còn lâu mới đủ dùng khắp được, vậy nếu bây giờ mà không kíp mở ra những lớp cải lương nghề đỡ đẻ cho các bà tầm nhà quê thì việc thai sản ở chốn hương-thôn còn nguy hiểm lắm, không nói đến những chứng khó đẻ như ra ngược, ra đằng vai hay cánh tay, vân vân, chỉ một sự bẩn thỉu mà hằng năm cũng hại biết bao nhiêu là mạng trẻ! Bệnh tê-phong ở đây không phải là một thứ bệnh lạ nữa.

Ký giả còn nhớ trong mấy kỳ Hội-đồng tư-vấn năm trước có mấy ông nghị-viên xin Nhà-nước mở ra những lớp dạy bà tầm tại các nhà thương tỉnh lị đã được cả Hội-đồng đồng ý, mà không rõ vì lẽ gì những giấy thỉnh-cầu ấy đến nay vẫn còn nằm ở trong các đống giấy chưa xét đến.

Điều thứ ba trong cái chương-trình của quan Toàn-quyền là việc phòng bị về các bệnh dịch cùng các bệnh lưu hành trong nước. Ngài muốn dựng ra, hoặc đã dựng rồi thì khoáng-trương ra, các sở trị các thứ bệnh dịch và các thứ bệnh vẫn lưu hành trong nước như là đặt ra các sở luân-chuyển coi về vệ-sinh và trị bệnh mà ở Cao-mên với Trung-kỳ đã được nhiều điều kết-quả hay, chủng đậu cho các hạt, tiêm thuốc trừ bệnh tả trong những miền mới phát ra bệnh ấy, trị bệnh đau mắt hột là thứ bệnh rất thông thường ở trong xứ, phát hay là bán thuốc *quinine* của Nhà-nước trị bệnh dịch hạch vẫn lưu hành ở một vài nơi trong cõi Đông-pháp, dựng ra các bệnh-viện chữa bệnh giang-mai, bệnh lậu và bệnh lao. Quan Toàn-quyền nói rằng: Các bệnh tật nhiều nhất là ở các nơi thôn-quê các tỉnh, phải vào tận những chỗ thâm-sơn cùng-cốc ấy mà chữa, vì trong xứ còn bán khai thì chánh-phủ ta phải biết cái lẽ này là nhà y-sư phải lại với người đau chứ người đau không phải đến với ông thầy thuốc. Nay dựng thêm ra những nhà thương con, bổ thêm các viên chức trong ngạch y-tế, đặt ra những cuộc luân-vãng ở các tỉnh thì tức là đạt tới cái mục-đích ấy vậy.

Về điều sau cùng này quan Toàn-quyền nói chí phải. Thật thế, ở các thành-phố là những nơi giàu-có hoặc đã nhiễm được những thói quen của Âu-tây rồi, thì nhân-dân những khi gặp phải chứng bệnh còn biết đi mời thầy cứu chữa, hoặc vào các bệnh-viện mà xin thuốc, chứ dân nhà quê thuốc tây đã chưa quen dùng, mà nhà thương lại xa cách tưng giăm bảy giờ đồng-hồ là ít thì dù có tín dụng thuốc tây nữa cũng khó lòng mỗi chốc mà lên tỉnh xin ngay được. Nào có những thế mà thôi đâu, lại còn phải ăn kẹ nằm nhờ, cơm hàng cháo chợ, chờ đợi lôi thôi, khi vào đến bệnh-viện cũng vị tất mà được gặp ngay quan thầy thuốc. Bởi vậy mới sinh lòng chán nản, bụng nghĩ rằng thà cứ phó cái thân cho mấy ông lang nhà quê hay là đi cầu những ông thầy cúng ở các cửa đền của phủ vậy, may ra khỏi thì cho là thầy hay, hoặc thành ứng, có chết ra chỉ đổ cho số phận là xong. Cái hiện tình dân ta như thế, cái tâm tình dân ta như thế, thì các nhà y-sư trong ngạch Y-tế không thể bắt chước các ông thầy thuốc ở các nước Âu Mỹ được, là cứ ngồi đợi trong phòng mà tự khắc có người đau đến tìm. Đã gọi là thầy thuốc « ngạch y-tế » thì phải cứu giúp những người bệnh tật, mà theo như ý quan Toàn-quyền thì phải tự mình đi tìm người có bệnh mà chữa, chứ không đợi cho người đau phải đến tìm mình. Cái lời nói quí báu ấy, các ngài trong y-giới đã nhận lấy cái chức trách làm nghề chữa bệnh có hiểu cho chăng?

Người ta thường nói: Các ông thầy thuốc tức là những người để giúp cho cái thế-lực nước Pháp ở bên này được bành trướng hơn cả. Cái tư chủ-trí của quan Toàn-quyền mà ta bàn đây thật là hợp với lời đó lắm vậy.

V. Đ.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

HAVAS

Paris, ngày 26 Juin 1924

Nước Anh với Ai-cập

Tin Le Caire — Hạ nghị-viện nước Ai-cập đã bác khoản chi-tiêu về các đạo quân trú-binh của nước Anh. Tại Khartoum, lính cảnh sát đánh đuổi những người biểu tình ái mộ vua Fouad. Có 11 người bị thương.

Một cuộc thi bắn

Tin Chalons. — Nước Pháp được thứ nhì trong cuộc thi bắn súng trường đi 400 m.

Việc nước Tây-ban-nha

Tin Madrid. — Vì những việc thất bại ở Mélilla trong năm 1921, tướng Berenguer bị xóa tên trong ngạch lính thường trực. Tướng Navarro được trắng án.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 27 Juin 1924

Ông Herriot tại hai nghị-viện

Ông Herriot đã đáp lại lời chất-vấn của ông Lucien Hubert tại nguyên-lão nghị-viện, và lời chất vấn của ông Klotz tại thứ-dân nghị-viện về cuộc hội-nghị với nước Anh ở Londres, và ông có nói trước khi nghị-viện giải tán sẽ có một kỳ bàn những lời chất-vấn về chánh trị ngoại-giao.

Hoa-kỳ với Âu-châu

Báo *Matin* có tiếp được tin nói rằng ông Dawes bận về cuộc bảo cử thống lĩnh không đến dự cuộc hội nghị ở Londres được.

Việc chánh-trị nước Ý

Các chánh đảng phản đối chánh-phủ nói nếu chánh-phủ không tra xét việc ám sát ông nghị viên Matteotti, không giải tán ngạch tuần-cảnh về ái-quốc-đoàn, và lập lại cái thể lệ nghị-viện như cũ, thì các chánh đảng ấy không tán thành cho ông Mussolini.

Nguyên lão nghị viện bỏ 294 phiếu biểu đồng tình với ông Mussolini về việc ông quyết chí khôi phục lại cuộc thống nhất của nước Ý.

Hài cốt của thân-quyến Nga-hoàng

Báo *Matin* nhắc lại rằng hài cốt của thân quyến Nga-hoàng hiện đã đem về nước Pháp, nhưng không nói rõ hiện hài cốt ấy để đâu.

Quan Millerand với các nhà luật sư

Quan Millerand trả lời hội viện tại hội-đồng kỷ luật của ngạch luật-sư.

Đảng quốc-dân tại nước Đức

Chánh đảng quốc dân tại nghị-viện phản đối việc ưng các khoản trong bức thư của Đồng-minh về việc kiểm duyệt quân bị.

Song chánh-phủ Đức cũng đáp lại Đồng-minh rằng ưng thuận.

Cavite, ngày 26 Juin 1924

Gió bão tại Ái-nhĩ-lan

Tin Belfast. — Tại Belfast gió bão dữ dội. Nhiều nhà bị đổ, nhiều người bị thương.

Nhật-bản với Hoa-kỳ

Tin Tokio. Ông lãnh-sự Nhật ở Los-Angeles, có nói việc mấy người Nhật bị giết không có quan hệ gì vào việc hạn chế di-dân. Và lại có chứng cớ đích xác rằng mọi người trong những người Nhật ấy tự-tử, chớ không phải là bị giết. Người Nhật được tin ấy, nguôi cơn tức giận, hiện đã thôi không để chữ các cửa hàng Hoa-kỳ nữa.

Hoa-kỳ với Âu-châu

Tin Washington. — Quan Coolidge có nói chẳng những Hoa-kỳ vui lòng, mà Hoa-kỳ lại rất muốn giúp Âu-châu về việc giải-quyết cái vấn-đề bồi-thường. Song Hoa-kỳ không muốn can-thiệp vào việc chính-trị Âu-châu.

MỎ VÀNG Ở PHI-LUẬT-TÂN

Đã mấy năm trời nay, người Hoa-kỳ lưu tâm về việc khai mỏ vàng tại các đảo Phi-luật-tân lắm. Hiện nay có ba công-ty làm việc ấy, công-ty thứ nhất thì khai mỏ ở Benguet, công-ty thứ hai thì khai mỏ ở Arency về đông nam Luçon, công-ty thứ ba thì khai mỏ ở miền bắc đảo Mindanao. Ngoài các nơi ấy, lại còn nhiều nơi có mỏ vàng. Tại quận Benguet, đã lấy được 12 triệu pesos quặng-vàng. Cái phương-pháp lấy vàng ở đấy hiện đã tiến bộ lắm

Tự do diễn đàn

Sự lễ bái

Vả vấn-đề này, biết bao nhiêu lần các nhà hữu-tâm đã từng viết mỏi tay, gào rát cổ, mà các báo thì đã khua cờ chuông, đánh thùng trống để hô tỉnh cho người, mà nay tôi lại nói thêm một bài, tưởng cũng không phải là thừa, vì đó này là đương mùa vậy. Lễ bái là một sự đi cầu phúc thì quanh năm cứ sao lại có mùa? Thưa rằng về mùa này là mùa hè, người ta hay sinh ra ốm đau, cho nên sự đi cầu cúng lại càng thịnh-hành lắm, cho nên gọi là mùa, cũng không phải là không được. Người ta vì lòng tham sống sợ chết, yêu sự khỏe mạnh mà ghét sự ốm đau, cho nên động thấy ốm đau nguy cấp thì chỉ lăm lăm niệm niệm đi sắm lễ vật để cầu phúc, chứ không cần biết bệnh tật ở đâu mà sinh ra, thuốc men thế nào là hiệu nghiệm cả. Than ôi! người mình mê tín đến thế là cùng. Tôi đây cũng là người đứng trong giời đất, mà cũng là con cái nhà thánh, dám đâu bài bác, song vì trông thấy người đời mê hoặc, không biết lẽ tôn kính quỉ-thần mà cứ đi cầu phúc một cách sai lầm như thế, thực là một sự tiết-mạn, coi rẻ đạo thánh, làm suy đạo thần, cho nên chẳng ngại ý tứ hẹp hòi, lời lẽ quê kệch bày tỏ ra đây. Thiết tưởng giời đất thánh thần vẫn là thiêng liêng vô cùng, nào các ngài có ghét chi trần, muốn đòi lễ của người mà làm cho người ốm đau, chẳng qua mình lại làm mình, chứ nào ông tổ ông tính nào làm. Sự ốm đau theo như các nhà học thức đời nay cho là không biết vệ-sinh thật là phải quá. Nói như thế thì sắp có người bẻ rằng: Thế sao các mùa khác thì ít sinh ra tật bệnh mà chỉ có mùa hè thôi? Thưa rằng: Về mùa hè khí nóng nhiều hơn, làm cho hơi nước bốc lên càng mạnh, người ta hô hấp phải những hơi bốc ở những chỗ không được sạch sẽ như ở các rãnh, các cống, các lạch, các mương, tất phải sinh ốm. Và lại về mùa này, đói thì ít, khát thì nhiều, cơm chẳng muốn ăn, nước bao nhiêu cũng hết, mà giải khát thì toàn bằng ở như các thứ hoa quả kể ra không xiết. Lại còn các đồng nước nóng thì rất là cần thể. Lúc khát ai đợi nước đun sôi, mà nước nóng ít người thèm dùng trong mùa nóng, cho nên gặp nước lã chẳng lành cũng nốc. Bởi thế nên sinh bệnh. Người xưa có câu: ăn để cho sống, thì đói khát nên phải giữ mình... Nghĩa là chịu đói khát trong ít lâu để đợi nước ngọt cơm ngon, đừng nên ăn càn uống bậy, vì sự đau bụng tháo dạ lại còn khổ gấp mấy sự đói khát kia!

Người ta hễ giữ được vệ-sinh thì ít tật bệnh chứ có phải ông thần ông thánh nào làm ốm người ta đâu. Thế mà người mê không tỉnh, đến khi bệnh nặng lay kêu rối phèng.

Tôi một hôm được cùng mấy người có tính đam mê về sự lễ bái, chuyện trò giảng giải thì trừ những người quá mê tín hoặc cho là bị báng, song cũng có người chịu chuyện thì nói rằng: Thần thánh thì cao xa, lễ hay không, các ngài cũng không chấp, nhưng còn các quan thì phải tống tiễn mới yên. Các quan nào? — Nói khẽ, các quan ôn. Vị tất đã có — Nếu không có, thì sao có người tuật là vệ-sinh mà bị bệnh ấy không kịp thuốc men? — Tôi ngần ngại mà trả lời rằng: đó là tại số người ta — không phải thế, nghĩa là âm làm sao dương làm vậy, Quan xa bàn nhà gần, chẳng lễ thế nào được!! Tôi vừa cười vừa trả lời rằng: dễ có lẽ các quan trần như khi trước hay ăn lễ, thác xuống được bổ làm các quan ôn đấy à?

Người nghe chuyện lấy làm phật ý không chịu chuyện nữa.

Khách về, tôi lấy làm phân-vân khó giải quyết quá, vậy có lời cầu các ngài có lòng có đạo giải mê, phá hoặc cách nào, trước là để người biết sùng bái quỉ thần một cách chánh đáng, sau là bớt được những sự xa phí về việc lễ bái vô ích, tưởng cũng là một sự lợi chung vậy; không những thế mà thường vì sự mê tín ấy xảy ra những tình tệ xiết bao, như những các bà giàu có, có chồng có con, mà vì sự mê tín đồng bóng đến nỗi sa sút, tan cửa nát nhà, các cô thiếu-nữ thì cái thân đào thơ liễu yếu, đến nỗi giăng thiếu hoa thừa. Đấy các ngài xem, sự đi cầu phúc như thế có thảm hại không? thật là phúc thì chưa thấy, tội thì thấy ngay.

(Còn nữa) Mai-Bình

VĂN UYỂN

Hỏng thi tự thán

Đời người đến thế thì thôi,
Ba lần ứng thí đi đời cả ba.
Trách thân lại giận giời già,
Ghét ghen chi lắm cho ta thiệt thòi?
Công-danh chót đã lỡ rồi,
Đời phồn-hoa cũng là đời bỏ đi.
Nhưng thôi trách phận làm chi,
Nhanh thì đi trước, chậm thì ở sau.
Khéo khen con tạo cơ cầu,
Một năm biết mấy người sầu kẻ vui.
Chót đà lầm lỡ đi rồi,
Giấy dù có rách dám đời lề đâu.

An-Sơn

Tự thán

Đêm qua chăn-chọc suốt canh tàn,
Ngẫm nỗi sau này lệ chứa chan.
Mối lợi dương đang thêm bẩn-bíu,
Ơn nhà nợ nước vẫn lan-man.
Nhiều khi cũng muốn đi vung cả,
Lắm lúc đâm ra phải nói càn.
Chẳng nói sầu đầy trong khúc ruột,
Thở ra càng thẹn với giang-san.

Nguyễn-đăng-Khoa

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 34 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ nhật 29 Juin 1924

S. S. Pierre et Paul

Âm-lịch

28 tháng năm, năm Giáp-tí

Ngày Kỷ-mão
Hành Thổ, Sao Mão, Trực Thu
Kỵ: Phá-khoán, Xuyên-tỉnh,
Nghi: Tế-tự.
TIẾN THẦN

Ngày kia

Dương-lịch

Thứ hai, 30 Juin 1924

S. Bertrand

Âm-lịch

29 tháng năm, năm Giáp-tí

Ngày Canh-thìn
Hành Kim, Sao Tất, Trực Khai.
Kỵ: Khốc-khấp.
Nghi: Kỳ-phúc, Giá-thú, Xuất-hành
LONG KHÁC

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.	—	9$30
— nhì —	—	8 72
— ba.	—	7 85
Thóc.	—	5 40
Bắp ngô.	—	5 00

Giá bạc. Kể từ ngày 28 Juin 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 0$00

Hội Dân-quốc kỷ-niệm của Đại-pháp năm nay. — Hội đồng coi các việc hội hè, đến tuần lễ sau sẽ họp để bàn về chương trình ngày hội 14 juillet năm nay. Nghe đâu ngày hội ấy chỉ làm xoàng thôi, vì rằng ở Hà-nội thì dân Pháp đi nghỉ mát ở các miền bể, miền núi vắng nhiều lắm.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

sau nữa là quan Thống-soái đã định bỏ cuộc điểm binh đi là tại mỗi năm đã có ba ngày kỷ-niệm là ngày đình-chiến, ngày kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc và ngày 14 juillet nhằm vào tháng nóng bức nhất. Vậy bãi đi cũng phải.

Quan Đại-úy Bernard ở Quảng-đông đã tới về. — Bệnh-tình quan Đại-úy Bernard đã bớt chóng lắm, nên sáng hôm qua ngài đã từ-biệt Quảng-đông đi Hương-cảng, ngày hôm nay 28 ju n ngài đã xuống tàu *Minh-sang* về Haiphong.

Một chiếc ô-tô dám, chết đuối hơn ba mươi người. — Sáng hôm ka có một chiếc ô-tô chở hồn mươi hai người cùng những gồng gánh, ở bến ka bờ sông bến Thèm sang bến này, khi mới đi khỏi bờ chừng vài mươi thước thì bị đâm vì nặng quá. Những người bị nạn kêu la thì các lái đò ở gần đấy ra vớt được hơn người dân ông và năm người đàn bà. Người ch ng lái đò cùng những người khác thì không cứu được, bị dòng nước trôi đi mất, còn vợ người lái đò thì bị bắt ngay lúc bấy giờ.

Ngạch Học-chính. — Kể từ ngày 1er juillet 1924 trở đi, các viên chức ngạch Học-chính có tên sau này được t ăng chức :

Lên thư ký hạng ba :

M. Trịnh-hế-Phú.

Lên thư-ký hạng năm :

MM. Trịnh-bửu-Khánh, Nguyễn-v- Chúc, Nguyễn-văn-Liễn, Trịnh-văn-Mẫn.

Hưu trí Nguyễn-văn-Bảy, quản hạng nhất thương-hình, nay được về hưu trí kể từ 1er juillet 1924.

Từ chức. — M. Hoàng-đình-Chiêu, lệ mục châu Văn-chấn (Yên-báy) nay được từ chức và đặc-cách thăng chánh cửu-phẩm đội trưởng.

Tường lục. Võ-hữu-Tung, tiểu-phái hạng tư tại châu Bình gia (Lang-sơn) được thưởng m t đao tường lục vì đã tỏ lòng mẫn-cán và can-đảm trong việc bắt một tên giết người.

Thưởng hàm. — Một người lính dõng là Hoàng-văn Keo, quán làng Mậu-nông, tổng Hữu-lương, châu Bình-gia (Lang son) nay đặc cách được thưởng hàm tùng cửu-phẩm bá hộ vì đã tỏ lòng can-đảm trong việc bắt m t tên g ết người.

M. Hoàng văn-Công, hàn-lâm-viện tu soạn, trí chậm hạng nhất tại Bắc-sơn (Lang-sơn) đặc cách được thăng hàn-lâm-viện trước-tác vì đã bị kẻ thù hại mình về một điều trong khi làm việc quan.

Nghỉ giả hạn. — M. Ng-xuân-Sinh thư-ký lục-lộ hạng ba nay được nghỉ giả hạn thêm một năm không lương kể từ ngày 4 Mai 1924.

Bao giờ lính bằng Sơ-học tốt-nghiệp ? — Tôi có một người bạn chí-thân đã đỗ kỳ thi Sơ-học tốt-nghiệp vừa rồi. Dẫu cái bằng Cơ-thủy này, mới là một bậc t ang thứ nhất trong sự học-vấn, nhưng tôi cũng rất mừng cho bạn tôi, vậy hễ hôm nào lính bằng Sơ-học tốt nghiệp, tôi sẽ đem đến mừng bạn một hộp xi-gà EXCELSIOR của hiệu MINH-DƯƠNG số nhà 83 g ầu phố hàng Gai, Hanoi.

Vương-văn-Long lai cảo

MỞ THÊM LỚP HỌC

Từ 1er Juillet 1924 này trở đi, trường Pháp-Việt LEM-ICE ở sau phố Ngô trạm (rue Bourrus) sẽ mở thêm mấy lớp học (1re année, 2e année, dạy toàn Pháp văn), lớp thi vào trường Bảo-hộ và trường Sư phạm (dạy Pháp văn và các khoa thi về yếu) cho học sinh nào thi vào các trường ấy, do các vị giáo-sư trong học-đường.

Ai muốn học tại chỗ xin gửi đơn đến cho ông Chưởng giáo ban trưởng tức nay.

Còn các lớp sơ đẳng tư thông ai đến đại lập đơn có dạy trong vụ nghỉ hè mỗi ngày mấy buổi, còn nhiều cách nhận cho học-sinh. Lại sắp mở thêm một trường phụ ở Route de Hué (gần chợ Hôm).

3875 Trường Tiến ích lai cảo.

Nếu các ngài muốn bận quần áo tây hợp thời và giá rẻ thì xin lại hiệu :

Phan-Quảng-Thành

TAILLEUR

86 10, phố hàng Đào, Hanoi

HỎI CÁC NHÀ LÀM ĐÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.

CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.

HIỆN CÓ BÁN TẠI :

NHÀ BA CHƯƠNG

(Hiệu Bảo-chế MORTIER)

HANOI

Tiền trợ cấp. — Ng-v-Dược, Ng-thị-Nhan và Ng-v-Vui, là con mồ côi vị thanh-niên của M. Ng-văn-Điều là thư-ký hạng năm ngạch thường chính nay được mỗi năm m t số tr cấp kể từ ngày 4 octobre 1923 là ngày sau ngày cha mất.

Mất trộm. — Mme Lý thị-Thục, nhà ở đường Amiral Courbet trình rằng bị kẻ trộm lấy mất các đồ nữ trang giá nước 165 đồng.

Đánh rơi. Tối 26 có người đánh rơi trong quãng từ nhà khách sạn Coq d'Or đến phố Gia-long một cái đồng hồ vàng đeo tay rất n iều tiền.

COURS DE MUSIQUE, solfège, violon, 2 heures par semaine, 5 $ 00 par mois.

S'adresser : **M. COCHOT**

53, Bd Armand-Rousseau 3873

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Từ ngày chủ nhật 29 Juin đến ngày thứ ba 1er Juillet 1924

BILL BOCKEY BỐI HÀNG CƠM

Buồn cười vỡ bụng

CÁC CHUYỆN BÍ MẬT TRONG RỪNG RẬM

Phiêu-lưu tiểu-thuyết rất vui 2 hồi

Trong tấn này có các thổ dữ ở Phi châu

Hồi thứ ba, chia làm hai phần

MỘT TIẾNG KÊU TRONG CHỖ TỐI TĂM

Hồi thứ tư, chia làm hai phần

CÁI HẦM HÀNH HÌNH

Thời-sự GAUMONT

Lời dặn — Sau hồi thứ ba, phim CÁC CHUYỆN BÍ MẬT TRONG RỪNG RẬM thì mới nghỉ

BON INDOCHINOIS

Bon indochinois donne droit à 50 % à tout Indochinois [illegible] pour [illegible] Extrême-Orient.

Vậy ngài nào có bon indochinois xin đem ngay tới để được giá rẻ.

HOANG-XUAN LAN

Cafe-restaurant Extrême-Orient

42, rue Jules Ferry — Hanoi

Muốn bán một khu đất thực đẹp, đúng để mở hàng buôn bán thực tốt, ở ngay giữa góc đường Roi-landes và đường Henri-Rivière.

Hỏi tại : M. NAZ

Hôtel de France, Hanoi 3872

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-thuyền đã nhiều lần Bắc-đẩu hội-thẩm.

Ngài đã chuyển về nghỉ khỏe tại bình viện Tunis, Fès, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Hi-lạp.

Ngoại khoa, hộ sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ chiều từ đến 7

KHÁM BỆNH Giá 2 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50

Phòng khám bệnh tại HƯƠNG GIA LONG, 12.

GIÁY NÓI SỐ 236

3018.

Hội chợ Hanoi

Các gian hàng hàng bắt đầu **cho thuê** từ 1er Juillet 1924.

AI MUỐN LẤY THÊM ĐÈN ĐỆ THẬP TRONG NGÀY 14 JUILLET

Công-ty Điện khí Đông-pháp có lời để các nhà mua điện biết rằng số đèn của các công sở lấy để thắp trong ngày 14 Juillet này hiện đã nhiều lắm, vậy nhà nào muốn lấy thêm đèn điện, mà nói sau ngày 10 Juillet 1924 thì công-ty không thể cho được, vì sức máy của công-ty có giới hạn.

Muốn lấy thêm bao nhiêu đèn phải nói rõ.

BẢN BẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp nhỏ kín, mỗi hộp khoảng mười điếu.	0.10

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Nạn ô-tô. Mười hai giờ trưa ngày thứ tư một người tây đi xe ô tô đến phố Marine bên Ha-lý, để phải đứa trẻ lên 7 tuổi, con M. Lê-văn-oán lòng-sự tại sở Công-chính. Đứa bé vì dại chạy qua đường nên bị ô-tô đụng ngã vỡ đầu và sây sát cả bụng thì người chủ ô-tô đã đưa vào nhà thương buộc thuốc.

Ngã xuống ao. — Ngày thứ năm vào hồi 1 giờ trưa con trai tên Ng.-thị Thi, mới 3 tuổi, nhân lúc vắng người lớn chăn dắt bèn ra sau nhà chơi ở gần một cái ao nên chẳng may lăn ngã xuống mà chẳng ai biết gì cả. Cách một lúc lâu thị Thi không thấy con đâu mới đổ đi tìm, sau cho người xuống ao mò thì thấy xác đã chết cứ g. hương hai, quan khám biên xong đã cho p ép nhà khổ-chủ đem thi-thể đưa về mai-táng.

Cháy. — Năm giờ chiều ngày thứ năm nhà bán sơn Winh Sat ở số 91 đường Bonnal tự n iên phát hỏa. May nhà ấy đông người c ữa được ngay, th ệt hại không mấy.

BẮC NINH

Cướp. — Có một toán cướp ước độ 12 đứa vào cướp nhà lên Ng-văn-Cân ở làng Xuân ổ thuộc uyện Võ-giàng. Đi một giờ đêm hôm 25 tây. Chúng vào lấy đồ đạc xanh nồi, một con bò, rồi đập p a lấy mất n iều đồ đạc khác nữa. Lúc bấy giờ các n ười nhà người bị cướp trốn thoát được, hô hoán dân làng và đi báo quan Giám-b n tỉnh. Lập tức có một toán quân khố xanh đến vây bắt được một tên cướp xưng là Ng-đăng-Quý 30 tuổi ở làng A-sử thuộc p ủ hoài-thành.

LẠNG-SƠN

Sinh quan lớn. Số là ở tỉnh ta có một nhà kia, quan châu nghỉ vắng, quan trên không muốn cử ông châu khác về thay, là ý quan trên thương dân đang mùa cày cấy lắm ăn, nếu cử ông khác về thì dân lại phải đón rước, rồi lại lệ bái kiến, lễ nghi n iều, nên có cho một thầy thừa-phái ở nhà lấy tạm xem công việc it lâu. Thế mà thầy ta đã dương dương tự đắc, hống hách quyền m n, tự xưng là quan lớn, dân sự lồng lý nhỡ có người chưa b ết cứ quen thói thường không gọi là quan lớn thì bị sĩ vả thêm tế...

Ôi ! n ân thay ! không ở b ết vì quan lớn lấy nặng nỗi bao nhiêu, mà mai kia qu n c ân trở về nhà thì hẳn giờ bắt dân sự đang lỹ gọi bằng gì nhỉ ?

T. lai cảo.

NAM-ĐỊNH

Một sự thiệt thòi. — Bản quán tiếp được bài sau này :

Tôi có vài dòng sau này lên nhờ quí báo đăng nó cho thì tôi lấy làm cảm ơn quí-báo lắm :

Tôi xem số báo 2174 ra ngày 16 Juin có bài : « Một sự thiệt thòi » của ông T. V. B. . ói rất cảm phục tấm lòng nhiệt-thành của ông đối với việc công-cán lắm. Song tôi xem trong bài của ông còn lắm điều không đúng với sự thực ; vậy tôi xin có mấy lời bổ chính lại cho đúng, chứ thực không có ý gì công kích ông. Trước hết ông trách trạm tôi không có tem bán, n ưng nếu ông nói : « trạm thỉnh thoảng lại k ông có tem bán, thì còn dễ nghe — vì thỉnh thoảng gửi mua chưa kịp đưa về — chứ ông nói lúc nào trạm cũng không có tem bán thì quá lắm, vì tháng sử dụng tôi lĩnh ở nên Lạc quần về 10 đồng bạc tem, không bán thì để làm gì ?

Sau ông nói « nhà trạm lúc nào cũng đóng cửa » thì thật là vô lý, vì không kể thư ngoài cứ bỏ vào thùng là xong rồi. Vậy thì công-văn huyện này mỗ ngày gửi đi hàng mấy chục phong, nhận phong nào thì phải biên nhận ký càng, nếu tôi đóng cửa thì lấy ai mà biên nhận, mà ông nói nhà trạm lúc nào cũng đóng cửa, thì sở Bưu-điện liệu có để yên cho tô k ộng ? hoặc giả không đến lại sở Bưu-điện, thì chắc quan sở tại cũng không dung cho tôi nào.

Vậy từ giờ ông có nói điều gì xin ông nghĩ đi nghĩ lại cẻ o chín và quan sát cho tường, vì nhỡ chân nhỡ tay thì dễ chữa, chứ nhỡ miệng thì khó lắm đấy.

Cát chử nội, Tá-dịch
Lê-trọng Yêm

Lớp học tư ở hội Tri-tri. — Đến 1er juillet này hội Tri-tri sẽ mở tại hội-quán phố hàng Đồng một lớp học dạy những nam nữ học sinh đã có bằng Sơ học để thi vào các ban Thanh-chung và cả : trường Sư-phạm.

Hội đã mời bốn ông giáo-sư ban Thành-chung Nam-định, dạy theo như chương-trình những kỳ thi đã nói trên.

Ai muốn xin vào học thì gửi đơn đến — ặc lại nhà ông Hoàng-ngọc-Phách phố hàng Song số nhà 5 .

Hội ri-tri lai cảo

Hai năm hai cái hỏa-tai rất lớn. Trong một số trước, bản báo đã thuật việc hỏa-tai này rồi, nay lại tiếp được bài sau này tường cũng nên đăng báo :

Tôi nghiệp phố Định-hậu là một phố ở vào cái địa-phận cung tỉnh, m t nửa ngoại-ô một nửa ở nội châu-thành, đầu năm 1923 thì cháy đầu phố, giữa năm 1924 thì cháy cuối phố, đều nhằm vào chỗ đông người buôn bán, nên sự thiệt hại cũng khá nh ều ; nhưng lần này thiệt hại có phần hơn, kỳ thấy phát hỏa ở đầu phố Định-hậu cháy mất vài chục nóc nhà, mà những nhà ấy buôn rất những đồ dễ dẫn lửa, như là vàng mã, lờ đờ, bu lông, khi mới nhóm lên, những kẻ vô lương-tâm trông thấy lờ đờ không chịu vào chữa, sau quả rồi tan bay sang chợ, chợ cháy rồi lan sang dãy nhà phía tiền chợ về phố Định-hậu liền với phố hàng Cót, lại cũng tính những đồ dễ cháy cả, khiến cho tên bay khắp mọi nơi, rồi cháy đông c ay tây, cháy tả cháy hữu, lầm n à cháy oan mà cũng lắm nhà xuýt cháy ; rất đáng ái ngại những người đi chữa cháy nhà người ta, bỏng khói lấy đến nhà mình, ngộ đâu khi nhà mình bị cháy muốn về cứu thì lại bị bắt xách nước, đã vội rồng không về được, thành thử không những nhà mình bị cháy, mà những vật dụng tối yếu bàng ngày cũng không chạy được cái gì.

Điều nay ước ao rằng quan trên xét đến cái nỗi bất t ện ấy mà xin với chính-phủ cho thành-phố một cái ô-tô cứu hỏa và một đội lính để phòng khi có hỏa-tai, si gặc h gắc, ai chữa thì chữa, cho có trật tự, mà người nào cũng p ải có giấy đi tiện cho sở xông p a mạo hiểm mà sẵn vào những nơi cháy rồi để bơm nước vào những nơi đang cháy đỡ hoặc chưa cháy thì m ới có ích cho sự cứu hỏa chứ đình, còn như hàng phố chúng tôi, trừ những kẻ vô-lại chỉ thừa nhân chi nguy để kiếm ăn thì không kể, còn những người tử tế thì ai trông thấy ba con hoàn nạn mà chẳng đến cứu không cần phải bắt ; nếu những người đã phải bắt thì cũng vô ích lại có tâm thì giờ, vị người đi bắt thì bận về việc bắt mà người bị bắt thì trốn tránh, g á có bắt được thì họ cũng chẳng hết lòng.

Còn số tổng cộng về sự thiệt hại thì không b ết đích, nhưng chỉ biết bốn nhà là hại hơn cả, ba nhà buôn bán to lại ở tiếp giáp với chỗ phát hỏa nên chạy chữa không kịp, còn một nhà phân việc là nhà ông hộ-phó, phố Đình-hậu cháy mất hai nhà là, một nhà gạch, cũng đồ đạc cánh giá rất nh ều, thì sự thiệt hại cũng không phải là it.

Trong việc cháy này có vài điều đáng khen và đáng bi, điều đáng khen là có một thằng bé lên 9 tuổi, mà nhanh trí khôn, vì nó đã bế cứu em đông-phụ biệt-mẫu của nó, mới được non một năm chạy đi nơi k ác, mà đi nó chạy quần sang đặt ở nhà ông ở trước cửa nhà nó, còn bố nó t i phải ra cửa cái bóp ở c ợ Hoàng lại bị què, k i thấy nói nguy chạy về cứu t i c i lôi được cái máy lại đem sang nhà ông bộ, tìm đến co t ấy t iều ai đứa, tưởng đã bị c ết cháy rồi, kêu khóc rầm rĩ, nên nói có tiếng đến rằng đám cháy c ết mất hai đứa bé.

Còn một việc đáng bỉ là có một bác kia ỷ mình mặc so dấu, chân đi giầy tây, độc chiếm lấy cái vòi rồng, để bơm vào những tàn than hồng cùng những cột đang cháy dở để vơ vét lấy một phần trong muôn phần thiệt hại của bác ta ; còn cái nhà gạch ở trước cửa cái nhà đã cháy đến đất mà bác ta đang bơm lấ bơm đ, khiến cho các ông khỏ xanh khỏ đỏ muốn lấy cái vòi rồng ấy đã cứu cái nhà đã nói ở trên, thì bác ta cậy có giấy tây đi ngay vào sân nhà mình đứng đấy bảo người ta vào đây mà lấy, thì chân không còn ai dám vào, vì vậy mà cái nhà kia không cứu được chịu để cháy đến hết.

Đã đành rằng những lúc lâm nguy lý h ều thì ai cũng cần bênh vực lấy tài sản riêng của mình thì cái lòng vị kỷ lại càng thịnh lắm, nhưng vị kỷ để lợi mình mà hại cho người thì người có đạo-đức, cũng không ai nỡ, chứ như lò g vị kỷ của bác, chẳng qua chỉ lợi được một vài mấy may mà để hại cho người hàng trăm hàng nghìn. Vậy có mấy lời thành t ực khuyên bác, từ rày trở đi bác cũng đừng giữ cái lòng quá t ư vị-kỷ ấy nữa.

Một người đi chữa cháy lai cảo

VIỆC KINH ĐÔ

Những phẩm vật dâng tiến lễ tứ tuần. — Đến tháng chín ta sẽ có khánh-lễ tứ tuần. Lễ ấy các nghi-chú sẽ rất long trọng

Nghe đâu những phẩm vật dâng tiến lễ ấy sẽ lấy thức trầu quí là của các tỉnh ở ngoài, của đ ản-thần ở trong. Phòng nghe có tỉnh được việc cần chăm, lại có nơi đặc đình thêu đông, có tỉnh làm đồ sứ đồ thêu và tranh và các thức trân quí khác nữa nhiều lắm. Hiện nay các nội Ái-hữu của các tỉn sở ở Trung-kỳ bàn đính đặc một cái đỉnh hết chừng một nghìn cân đ ng và nghe hỏi lấy đã có nhóm họp các ông hội-viên lại, có nói những ông tức-học hồng-nho để đặt chữ mà khắc vào đỉnh.

Bệnh đau ghẻ. — Bệnh đau ghẻ năm nay nhiều quá, chẳng thấy nhà nào là chẳng có b ành ấy. Bọn nhà trò trước khi nghỉ hè thì bị đuổi tạm vì ghẻ nhiều lắm. Bệnh ấy là bệnh hay lây nên sở đ ĩ lắm người bị ghẻ là do bởi không b ết phòng g ữ nên phải lây nhiều người như thế. Có ghẻ phải nên từ c ỏ hết, nhưng có nhà lại nói rằng g ẻ là một mỹ tật, nếu có thì bệnh khác không phát sinh ra, nói như thế thật khó nghe lắm thay.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Nghỉ giả hạn. — M. Ng-v-Nghi, thư ký Bưu-điện hàng sáu được phép nghỉ giả hạn về Bắc

Một cơn dông tố lạ-lùng. — Chiều hôm 23 juin, vào độ 4 giờ, đương khi b ng nắng gắt gao, lại có pha gió nam, khi trời nồng nực như lửa đốt ; chợt nghe trên không sấm sét đùng-đùng, rồi nổi cơn dông to như bão. Trước còn thấy gió bốc cát khô bay lên mù-mịt, lỗ khắp mọc nơi, trông lên những nóc phố, nói lâu, thấy cát phủ từng đám như khói, mới ngó ngỡ là trong thành-phố phát hỏa ; sau lần lần mỗi lúc gió lại mỗi to, mây ở đâu kéo đến ùm-tùm, đen trời tối đất, không còn thấy gì là gì nữa, rồi đổ xuống một trận mưa như trút nước, mưa mỗ g ó nẫy, ầm-ầm ào-ào, trông thật là đến khiếp. Mưa g ó như thế độ vài mươi phút, lại thấy lợt-đợt mưa đá, ban đầu còn it, sau càng lâu càng nh ều, hạt nước đá độ bằng đầu ngón tay cũng có hạt to bằng nắm tay quả trứng, rơi xuống trắng cả đường, đầy cả đất, tiếng nghe dập dập rào rào, mưa đá đ ng lâu ngót vài mươi phút. Khi đã hết mưa đá, trời vẫn còn gió lớn mưa to, mãi đến 5 giờ mới ngớt.

Lúc bấy giờ ngoài biển, các thuyền câu ghe giã, đều ra làm cả ngoài khơi, xảy gặp cơn dông tố, những ghe ở gần bờ còn trốn tránh kịp, những ghe xa thì đành chịu đòi-đập giữa vời, gió to ngọn sóng càng cao, trông như từng hòn núi bạc, từ-từ đến chụp vào ghe, không thể trở dậy cho kịp, thôi thì chiếc chìm, chiếc úp, chiếc gẫy bánh lái, chiếc đổ cột buồm, chẳ g có cái nào thoát cả ; thậm-chí có nhiều chiếc đ đậu vào trong con, cách bờ chỉ mươi lăm bước, mà cũng còn bị gẫy cột buồm, rồi lật úp cả gi e.

Còn trong phố thì dương buổi chợ đông, kẻ bán người mua, ồn-ào tấp-nập, bỗ g dưng t ấy nổ cơn dông, ai nấy đều lo dọn dẹp, trốn-tránh cuố g quít lên, mà không kịp ; những hàng trong đình còn khá, nhưng nàng ngoài sân, thôi thì t a-hồ cho gió cuốn mưa cuan, nào thùng gánh rổ sàng, nào phên bùng giường ghế, đều bị gió xoắn lấy, bay lên cả trên không, hoặc lăn long-lốc trong sân chợ ; bao nhiêu rau dưa khoai đậu đều vung vãi tơi-bời, còn người thì kẻ lăn nghiêng, người ngã ngửa, áo rách, nón bay, trật dầu, u tran, tiếng kêu la inh-ỏi vang rầm, cái cảnh kinh-hoàng thật khó g bút nào tả xiết, mà đó là mới khi chưa mưa đá, đến khi mưa đá trông lại càng chộn rộn nữa, ai nấy đã ẩn vào tận x ó đình, còn bị đa vãi vào tối mắt. trong mấy ngày nuôi, ơi, thấy từ chậu dưa đá, từ mắm nêm, bát măng canua, vịm nước ngọt, đều phủ nước đá cả, không còn thứ nào nguyên. Nước là các hàng xén, hàng chè, hàng gạo, bị vỡ-at hư-hại rất nhiều, mấy hàng đó mà vừa rách vừa ướt, chỉ còn dọ dẹn đã lo dọn-dẹp, song cũng bị hư hại nhiều.

Sau khi mưa tạnh gió im, mới dám ra đường, thấy hai bên hàng p ố, nhà nào cũng cửa đóng then cài, trên các xóm làng có nhiều nhà tranh tốc nóc, bung phên, bao nh êu cây cối trong vườn, và hai bên đường, gẫy đổ xuống ngổ n-ngang, không còn đường lối nào mà đi, các dây điện và điện-báo đứt tan-tành ; có nhiều nhà gạch nhà tranh, bị cây đổ n ầm vỡ ngói sạt mái, trông quang-cảnh chẳng khác gì một bị trận bão to.

Thế mà chưa mấy, ra ngoài đồn bãi biển kia, mới lại tiếp lấy cảm sự xót xa nữa. Một đầy ghe t ải đậu gần bờ, bị gió lật úp luôn một dãy chiếc, trong bảy chiếc ấy, có một chiếc trong ghe cả thảy sáu người, mà chỉ thoát được một, còn năm rồi mất ; mấy chiếc kia, có chiếc chết một người, có chiếc khỏ ghết, song không chết nhưng cái ghe đ ng như cái nhà trên b , nay bị úp sấp hư hại không còn một gạo chút nắm, thì b ết người tựa vào đâu, bỏi thế g e có người chết thì khóc, ghe không có ng ời chết thì khóc, ghe không có ng ời chết được sống thường, các khỏ chỗ, đều lo lắng tới mồ tìm thấy người chết ; tốp mò dưới nước, tốp vác chiếu, khiêng quan-tài đi trên bờ, c ực bề tìm được thấy thì khâm liệm để chôn, tiếng kêu khóc vang trên bãi biển, trông tình cảnh rất là thảm mục thương tâm. Nghe đâu đã tìm thấy hai xác rồi.

Những nhà tắm của các qui-quan bị ngã gẫy chẳng còn cai nào nguyên.

Nay hiện chỉ mới biết được xóm Vọn bị lật úp bảy ghe, trong sông Hàn chìm hai chiếc đò, một chiếc chở đá, một chiếc chở củi, song không hại mạng người. Lại nghe trên hành-khê có chìm hai chiếc ghe, và dưới bến Hãng chết hai đ à bé song chưa biết rõ, để khi hỏi được tin c ắc chắn sẽ đăng tiếp theo. Chắc còn lắm nơi thiệt hại nữa.

Đêm 23 đến điện đứt dây phải nghỉ, ngày 24 vì dây hư nên điện-thoại cũng không nói được, hiện còn đang chữa. Hương sá thì suốt đêm 23 và ngày 24 đều có phu đ ần cây dọn đường, nay đã đi lại được cả.

Đã có gần tháng nay, ở đây ngày nào cũng nắng và gió nam, nóng bức lạ thường, đang lê tối 23 được trận mưa mát-mẻ, thì mọi người đều khoan khoái hả-hê. Lại bị trời làm tai hại, thiệt của chết người, khiến cho ai nấy đều chau chữa nỗi thương tâm, không biết chát chi là mát mẻ. Ma cả buổi chiều và tối 23, trong các đường không thấy một chiếc xe nào đi, vì đ ng nào cũng bị cây ngã cả ấn mất lối đi.

Trận tố hôm ấy, nhiều người nói là ở đây xưa nay chưa từng có bao giờ. Thế mới biết phép trời, không ai hiểu trước, cứ như ngọn nắng trưa 23 thì có ai ngờ đến chiều xảy ra được cơn bão tố lạ lùng như vậy.

T. L.

(*Xem trang thứ tư*).

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả : **Alexandre DUMAS**

Dịch-giả : **NGUYỄN-VĂN-VĨNH**

Mỗi tập (32 trang) **0$15** (tiền cước 0$08)

Toàn bộ (24 tập) **3.00** (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho :

M. BÙI-XUÂN-THÂNE

Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn

61-63, Rue du Coton, 61-63

HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những kinh lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người lớn không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Những kẻ hay ngứa gãi đau đớn đã lâu năm, hễ dùng thuốc thoa Cadum mà thoa thì êm ái nhẹ liền, ăn ngủ lại đặng, khỏi lo có những bịnh ngoài da, nào là : nổi phong, nổi đớn, nổi mụt, nổi nhọt, ghẻ ngứa, bị trầy da, đứt tay đứt chốn, bị phỏng, có lát, nổi mày-đay, nổi vảy-cá, sẩn-sưởng, cướng mụt nầy mụt kia, vân, vân.

Các ông các bà hay nhớ ngày nào thì mua ngày nầy, cho đặng một hộp thuốc ấy, hỏi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà thì có.

Ông P. Em. VALETTE

Giám định kế toán

7, Boulevard Armand Rousseau

(Số 7, phố Lò-đúc)

HÀ-NỘI

Có thể giúp quý khách soạn điều lệ các hội buôn, soạn hợp-đồng, thu xếp công việc, giữ gìn cho khỏi phá sản, thu tiền nợ, đặt sổ sách, biên sổ sách, mua hiệu buôn, hoặc bán hiệu buôn, nói tóm lại có thể giúp đỡ quý-khách trong những lúc khó khăn.

Nên đến thăm ông ấy.

Hoặc viết thư đến cũng được.

Giá tiền ông ấy tính phải chăng.

Ngày mồng 7 tháng mười, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời nhân phê rằng :

Chiến-nang đại-thần phụng các MONTES tại ông, có chế nên một thứ rượu bổ để hồng ngự dùng cho sức khỏe, càng nên gia thưởng, trước lạc phát thị gửi cho qui-quốc, nhàng chỉ-ông để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

Rượu nầy đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! Giá bán rất rẻ **2$25** một chai lớn. tu sẩu chai giả lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá báu lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTES

54, Phố Tràng-tiền, 56

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bên nầy.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO-KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu nầy của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bào-chế J. BLANC 31, phố Tràng-tiền Hanoi.

HIỆU

MINH-DƯƠNG

CHI-NHÁNH TỔNG CỤC của Đông-pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ các thứ thuốc lá và xì gà

Hàng phố hàng Gai số 63

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Ông Montes nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Lumart, bào-chế sinh-viện hạng nhất rất có danh học ở trường Paris đã mười năm nay. Ông Lumart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận như ở thời mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa công rất chóng. Ai muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

MUA MÁU KÉO RẺT

Báo-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát chèo, hát cải lương, phụ bè rất hay và rõ ràng, giọng ca nhuyễn và cô-ký rất hay và rõ ràng, giọng ca

Grand Artiste Empire Asiatique

CHANSON & CIE HANOI

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Cáo bạch thứ nhất

Theo như nghị-định của quan Độc-lý Hà-nội ngày 11 Avril 1924 nơi giá mua điện thấp đèn, và điện chạy quạt, ông Tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp pháp.

Ông Tổng-quản-lý

G. PELLETIER

Cáo-bạch thứ nhì

Công ty điện-khí Đông-pháp có lời để qui-khách biết rằng công-ty mua được đèn điện hạ giá nên từ ngày 1er Juin đến ngày 31 Août đèn 32, nã 50 bougies định giá là 3 fr. 50,

THI BẰNG SƠ-HỌC

Tôi có lời cám ơn ông Nguyễn-huy-Xương đã đăng báo mách ba con ai đi thi bằng sơ-học muốn bổ sức nên ăn cao tốt ở hiệu **QUẾ-LÂM**, *số 42, phố* **Phúc-kiến**, *Hanoi, là một hiệu chuyên bán sâm quê thục cao gia dụng và các thứ hoàn tán* **thuốc gia truyền** : *tôi theo lời ông mua cho cháu ăn thì quả thấy lại sức, nhờ trời đã thi đỗ : rất cám ơn ông.*

NGUYỄN-VĂN-SĨ lái-cảo

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bạn bổ đang, đồ đọc các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giọ nhung, v. v.

Vàng đánh tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực rẻ.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

MẠC-THIỆN kính cáo.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 28 Juin 1924

GƯƠNG BẠC TÌNH

(mới nhất)

Tích mới soạn diễn lần thứ nhất cũng có vai đào vai kép giống tích Tuấn-tư mà tình cảnh lại hay hơn sự tích Chu-mãi-thần.

Tối chủ-nhật 29 Juin 1924

THỤC NỮ CHÍ CÁO

Rõ ràng thực lừa đôi ta,
Nhìn càng tức ruột nói ra phụ lòng,
Tơ duyên đã vướng vào vòng,
Chỉ cao thục-nữ những hòng mai sau.

Tối thứ hai 30 Juin 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

BÁN MÌNH GẶP TIÊN

(Hát chèo)

Tích thứ hai :

ĐẠI NÁO KẺ LÂM QUỐC

(Trẻ sơn diễn tuồng)

Tối thứ ba 1er Juillet 1924

HOA TIÊN ĐỆ NHẤT

Cũng người quanh quẩn đâu ta,
Giai là chàu mợ gái là con anh.
Nhân duyên chẳng hẹn mà thành,
Hoa tiên một lá để dành làm tin.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mạc-đình-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

Hiệu Bào-chế trung-ương

Văn Giáp

Chi-điểm ở HỒ KHẨU

gần LÃO-KAY

BÁN ĐỦ CÁC THỨ THUỐC.

Giá bán phải chăng

Các tỉnh gửi mua cũng được

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thời sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

2094. Y. M. Grenga.

Thường chè thơm

Xin mời quí-khách chiếu cố sơi chè **SINH-THÁI**; trong những gói chè **SINH-THÁI** phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có **giá trị**, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin giữ hộ đến điệu

SINH-THÁI

1 Hàng Phố hàng Ngang 31

HANOI

SỰ-TÍCH MẠNH-LỆ-QUÂN

再生緣

Bộ tiểu-thuyết TÁI-SINH-DUYÊN (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) chia làm hai cuốn : Tiền biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0$90 tiền cước-phí 0$20. Ngài nào muốn mua, xin gửi thư và mandat cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

Nay kính cáo.

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIERES** danh tiếng lâu nay, bán gợi dựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kinh tâm.

Có mua nhưng chỉ được bột **PHOSPHATINE FALIERES** cũng bổ tinh thần, ích cho con nít mất sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả liệt nhược, cũng là kẻ có đau ốm mới mạnh.

Có trữ bán công bốt — Tại chỗ thì ở Paris, 85 6. đường La Tocherie

R. C. Paris. 13.918.

Số 7 a

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói xong, lại tức khắc truyền cho quân-sĩ đem *Đông-phương-bạch* ra tra tấn.

Quân-sĩ vâng lệnh đem ra, kẻ kéo người lôi, vừa mới cầm mọc ra thì *Đông-phương-bạch* đã khiếp-sợ mà chết ngất đi vậy. Khi *Đông phương bạch* đang làm chức Đô đường, ngờ đâu ngày nay lại bị tòa Tam-pháp-ty tra-tấn.

Bấy giờ *Đông-phương-bạch* chỉ biết một mực theo *Hoa-văn phương* mà tra tấn *Phàng-hức*, kết thành tử tội, để mong *Hoa-vinh-ngọc* tướng-công thăng-thưởng cho. Ai ngờ ninh chẳng phải đường, ngày nay lại ngửa cổ chịu lấy tai vạ.

Phó-long thấy *Đông-phương-bạch* chết ngất đi, lại truyền quân-sĩ lấy nước lạnh phun vào mặt. *Đông-phương-bạch* hồi tỉnh, thở dài mà kêu rằng :

— **Đám bẩm liệt-vị đại-nhân ! Chúng tôi xin nhận tội.**

Các quan trong tòa Tam-pháp-ty thấy *Đông-phương-bạch* xin nhận tội, mới sai người lấy khẩu cung, rồi truyền đem tống giam. Các quan về triều phúc chỉ.

Thiên-tử thấy vậy, mặt rồng nổi giận, lại giáng chỉ sai quan tới *Hà-quảng* để tịch biên gia sản *Đông-phương-bạch*, còn *Đông phương-bạch* bắt đem đày ra cõi xa. Khi đi đến nửa đường thì chết, thế là xong đi *Đông-phương-bạch*.

Lại nói chuyện *Mã-vân* và *Thang-bưu* đưa nàng *Thúy tú* đến *Ninh-ba* dia-phương. *Thang bưu* nói :

— *Mã* đại-huynh ơi ! Đến đây thì xin đại-huynh cứ thẳng đường về núi, còn để mặc tôi.

Mã-vân nói :

— Để chúng đưa đến tòn-phủ, bấy giờ sẽ về núi cũng được !

Thang-bưu nói :

Từ đây về phố *Kim-hoa*, chỉ đi thẳng một dòng sông này, không còn phải lo ngại gì, vậy xin đại-huynh cứ yên lòng về núi.

Bấy giờ *Mã-vân* cùng 3 vị anh-hùng kia mới cáo từ rồi đi. *Thang-bưu* về đến phố *Kim-hoa* đưa nàng *Thúy-tú* vào một nhà trọng, hai vợ chồng mừng rỡ vô cùng.

Thái-phu-nhân lại truyền bảo người nhà rằng :

Từ nay các người cứ gọi nàng *Nguyệt-anh* (tức là *hây tú*) đây là tiểu-thư của nhà ta.

— Dám bẩm thân-mẫu ! Vị tiểu-thư này họ *Tiền*, tên gọi *Nguyệt-anh*. Nguyên là vợ người em kết-nghĩa của con tên gọi *Phàng-hức*. Nàng bị *Hoa-văn-phương* cưỡng bách kết hôn, mới bao thù cho chồng mà đâm chết đứa gian-ác ấy. Khi địa-phương-quan giải nàng ra hành-hình thì *Thường* đại-huynh lại cứu đem đi. Đi đến nửa đường gặp con, lại giao cho con đem về đây vậy,

Thái pau-nhân nghe nói khen ngợi mà rằng :

— Nếu vậy thì tiền-thư thật là một người tiết-liệt đáng yêu, gả này xin nhận làm nghĩa-nữ

Nàng *Thúy tú* nói :

— Thái-phu-nhân đã đổi lòng thương thì con xin cúi đầu lạy là !

Nói xong, liền sụp xuống đất lạy. Thái-phu-nhân lại gọi *Thang-bưu*, bảo cùng nàng thi lễ tương-kiến, để kết làm nghĩa-huynh và nghĩa-muội. Thái-phu nhân có sinh được một vị tiểu thư tên gọi *Tu-anh*, kém nàng *Thúy-tú* một tuổi. Hai nàng cũng kết làm chị em.

Thái-phu-nhân lại truyền bảo người nhà rằng :

— *Thang-bưu con ơi ! Vị tiểu-thư này là thế nào ?*

Thang-bưu nói :

Nàng *Thúy-tú* được cùng *Tu-anh* cùng ở một phòng. Hai chị em lại ý hợp tâm đầu, suốt ngày chỉ cùng nhau ngâm thơ vịnh phú. Thấm-thoắt đã hơn một tháng, bỗng nghe có lệnh mật nã *Trương-đại-đồm* và *Liên Ngưu t-anh*.

Bấy giờ các xứ trong phủ *Kim-hoa* đã có tờ yết-thị rằng : « Bắt cứ quan dân, hễ ai dám ẩn-nặc *Trương-đại-đồm* và nàng *Nguyệt-anh* mà không báo thì khi việc phát giác ra, sẽ cùng phải trị tội. »

Địa phương-quan tiếp được đạo công-văn, tức thì nghiêm sức, lại cho mỗi-bà đi đó tìm bọn quyền-thuộc trong các nhà thế-hoạn, xem có nhà nào chứa nàng *Nguyệt-anh* hay không.

Thang-bưu nghe được tin ấy, liền vào bẩm với thân-mẫu. Thái-phu-nhân kinh ngạc mà hỏi rằng :

— Bây giờ ta còn biết xử trí ra thế nào ?

Nàng *Thúy tú* đứng bên cạnh, hai hàng nước mắt chảy xuống đồng-đồng. Thái-phu-nhân trông thấy, gọi mà bảo rằng :

— Con chớ lo sợ ! Để ta tìm chỗ cho con ẩn trốn.

Thang-bưu nghĩ quanh nghĩ quẩn, không biết để nàng ẩn trốn vào đâu cho khỏi có người biết. Nàng *Tu-anh* thấy vậy, liền nói :

— Thân-mẫu ơi ! Thân-huynh ơi ! Xin thân-mẫu và thân-huynh chớ lo sợ ! Con đã nghĩ được chỗ cho nàng ẩn trốn. Có một mình nàng, chứ già sử có mười người nữa, cũng không lấy chi làm ngại !

Thái phu-nhân nói :

— *Tu-anh* con ơi ! Con nghĩ được kế chi, nên mau mau nói cho mẹ nghe, để mẹ được yên lòng

HỒI THỨ XLIV

Tu-anh nói với thân-mẫu rằng :

— Thân-mẫu ơi ! Nhà ta có một tòa *Công-thần-miếu*, nếu cho nàng ẩn trốn vào đấy thì còn địa-phương-quan nào dám vào khám tìm.

Thái-phu-nhân và *Thang-bưu* đều nói :

— Được rồi ! Đã có *Công-thần-miếu* thế mà ta quên bẵng đi mất !

Nguyên đức *Cao-tổ* thuở trước nhờ công các bậc khai quốc công-thần, mới lập ra cái miếu ấy. Chính giữa có tô tượng đức *Cao-tổ*. Bên tả thờ quan Thái-sư *Lưu-co*, bên hữu thờ quan nguyên-soái *Tư-đại*, còn các vị công-thần khác thì cứ theo thứ tự mà thờ hai dãy hai bên.

Tả ban thì *Khai-bình-vương Thường ngộ-xuân* đứng đầu, rồi đến bọn *Kỷ-dương-vương Lộ-nân-trung*, Ninh-hà-vương *Đặng-tam*, Đông-ân-vương *Hoàng-hóa* và Điêm-ninh-vương *Mộc-anh*.

Hữu ban thì Dĩnh-quốc-công *Phó-hữu-đức* đứng đầu, rồi đến bọn Khai-quốc-công *Hồ-đại-hai*, Tân-quốc-công *Phàng-thắng*, Hàn-quốc-công *Lý-thiện-lương* và Vinh-quốc-công *Quách-anh*.

Đức Cao-tổ thuở xưa lại có giáng-chỉ rằng : Công-thần miếu nay, chỉ hai kỳ xuân-thu tế lễ, mới được phép mở cửa, nếu ai dám tự-tiện bước vào trong miếu thì quyết phải xử-tử không tha.

Hôm ấy *Thang-bưu* đưa nàng *Thúy-tú* vào trong miếu triều-bái đức *Cao-tổ* và các vị công-thần, rồi để nàng ở đấy mà khóa chặt cửa lại. Bấy giờ quan phủ *Kim-hoa* đi khám từng nhà một. Khi đến nhà *Thang-bưu* thì *Thang-bưu* vội vàng ra nghênh tiếp,

Quan phủ *Kim-hoa* nói :

Bản-chức không phải là người đa sự, xin công-tử chớ lấy làm lạ ! Chỉ vì bản-chức phụng chỉ thám-thượng, lại có bộ-văn tư đến, vậy nên phải khám xét như thế này !

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Việc Nam-kỳ

CHỢ-LỚN

Minh-hương thất họng khách trú. — Gam-Trường 33 tuổi chủ ghe chài ở Tan-hung Sa-đec đi Chợ-lớn gặp chú Minh-hương Hong-Vu giấy thuế thân số 135575 chơi lận mạt với khách ta nên đến hớp thua ông cô hey rằng tên Hong-Vu này muốn sang đoạt của khách ta một chiếc ghe chài giá đáng 600 p.

Bộ thế Minh hương Khách-trú khác nhau sao mà Hong-Vu đành chơi thế ấy, xấn lắm mà khá chừa bỏ tánh xấu đi.

CẦN-THƠ

Xe hơi đụng nhau. — Hôm 14 juin, gần 6 giờ chiều, tên chauffeur Lam-quan-Quới cầm tay hành xe hơi Renault số 1294 rước bộ hành ở Sóc-trăng chạy về Cần-thơ, gặp xe Citroën nhỏ số 2001 của M. Ng.-văn-C. ở Soc-trang.

Khi xe số 1294 chạy tới rẫu Định-hòa, thuộc về làng Tân-thạnh-Đông (Cần thơ) thì tên chauffeur ấy cho xe chạy qua được nửa cầu ấy, thấy xe Citroën chạy tới cách chừng 100 thước lang-sa, chauffeur liền thắng xe lại nghe một cái rột thì xe đứng sững.

Còn thằng chauffeur xe Citroen xe bỏ lại mà xe thắng không ăn, xe cộ đương trớn chạy mau, đâm đầu chạy tới đụng nhằm xe Renault gãy gọng đèn và hư tay quày; còn xe Citroen ỷ mình nhỏ nhoi, hiệp lớn, té ra đụng hư hao nhiều chỗ.

Việc này lỗi tại nơi xe Citroe thắng không ăn, nên chủ xe phải bồi thường chút ít cho xe nọ, vì có chứng cớ hành-khách nói rành rẽ.

Thôi! hai đàng tính sao êm đi. Ăn thua nhau có ích lợi gì?

LONG-XUYÊN

Thầy chùa mà mắc lưới tình. — Người ta muốn tránh khỏi lưới tình thì đi tu, mà thầy chùa là thầy tu rồi mà cũng còn vướng lấy lưới tình thật cũng là buồn cười quá.

Số hôm 4 juin rồi đây lối 2 giờ chiều nghe mõ đánh vang rân, thiên hạ chạy tới nhà cửa Ng-thị-Tịnh thì thấy nàng nằm trên ván, máu ra lai láng, nơi họng thì một vết đao đâm rất sâu nên bốn đã qui di-tộ. Con một bên thì một lão thầy chùa nằm ngay đó, nơi cổ đâu đao cắt ngang qua một đường, song chưa đứt cuống họng, bụng thì cũng có dấu đâm và lòi một chút ruột. Khi hỏi thầy chùa ta thì thầy nói không dặng, chỉ có biểu lấy giấy mực cho thầy ta viết mà thôi. Lời khai thầy ra vầy: Vợ tôi nói nghe lời dượng của nó mà tư tình với tên thợ rèn Năm, tôi nhiều lần được biết nên có rầy-rà khuyên giải nó mà nó chẳng chịu nghe; đã vậy nó lại còn cả tiếng to lời mắng chửi tôi rằng ghen tuông nói bậy. Bởi vậy tôi tức quá, quyết giết vợ tôi cho rồi, rồi tôi cũng chết theo, chớ chẳng sống làm chi. Nhưng chẳng thà cùng nhau đồng khác mà còn vui hơn đồng sống mà để vợ tư tình với kẻ khác.

Thế mới hay ruột thầy chùa cũng không khác chi ruột của khách đa-tình cho mấy. Hễ vướng vào lưới tình rồi cũng có ngày bị vấn cuống xe bọn trong lưới vậy. Thầy ta năm nay được 40 tuổi.

Hương-quản làng An-phong bèn lập tức hối dọn ghe chở thầy ta qua nhà thương để cứu cấp, nhưng mà thau ôi! Ghe mới đi giữa đường thì thầy chùa ta đã thăng.

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng phàm những số tiền quá hai hảo (0$ 20) trở lên, thì xin gởi bằng măng-đa (mandats-postes), chớ dùng gởi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hảo mà trả bằng timbres xin gởi bằng kiểu giản thư (timbres-postes), từ thứ 0$ 10 (0$ 04) trở xuống; chớ dùng gởi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

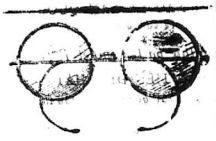
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giới mới động bức này, người ta hay sinh ra bịnh xấu máu, cùng nhiều chứng ở dấy mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có máu ngừa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau nặng mới khỏi, uống thuốc:

Hémostyl Roussel
AMPOULES

Kính nhất hạng thời

Gọng vàng vành đồi mồi, mặt kính mài đen, mỗi cái ..... 1 $ 60 và 3 $ 20
Toàn đồi mồi 1 20
Hộp aluminium 0 60

TONG-YUNE-TAI VING-KY
49, Phố hàng Ngang
HANOI

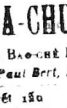
Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyến các ông chớ dùng thuốc nhảm, lỡ tiêm mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale tỉnh Bắc-ninh, là một nhà chuyên trị, bán thuốc bệnh thần đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Thuốc đã hơn mười đồng một lọ.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Thay huyết xấu

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rau phổi làm cho nay ho mai, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợi nào giờ!

Bán thuốc này có bội đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là nay

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MÁU ĐỎ

Bình phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG là vào một hạng thực-phẩm rất quý. Uống rượu vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu vấy làm cho người ta được trang-kiện.

Người ốm mới khỏi nếu uống thì chóng khỏe lại. Chính-phủ Pháp, các quan Bác-Tư (Thầy-Thuốc) cùng các nhà canh-nông về việc vệ-sinh rất có tiếng cũng hiệp nên uống rượu vang. BẢN HÀNG BÁN QUỐC ôi, nên muốn được mạnh-khỏe luôn, thì dùng uống rượu An-nam, cứ nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX; mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUIONEAUD FRÈRES ở Hanoi với Haiphong mà mua thì hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh; như nhức đầu, đầy bụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES
DEHAUT

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỜ VÀ NHỮNG BỆNH ĐAU TRONG KINH-CHÂN-BA

Pour Hanoi

Bán tại nhà ông Lương-y DEHAUT, 167, Faubg.-St-Denis, Paris, và khắp thượng hạng dược-phẩm đều có bán.

AI MÀ DÙNG THUỐC HUỜN của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải

CỮ ĂN

và an dưỡng trong phòng. Thuốc huờn này dễ uống lắm và đã mau lẹ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại Nhà ông Lương-y DEHAUT, 167, Faubg.-St-Denis, Paris, và khắp thượng hạng dược-phẩm đều có bán.

Nhà thuốc Lâm-Anh ở Phố hàng Trống, Chủ nhân Lâm năm mươi cũng có bán thuốc này giá 2$50.

THUẬN-THÀNH
BOTTIER — CHAPELIER
HANOI — 7, Rue des Cuirs, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí khách chiếu-cố

Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

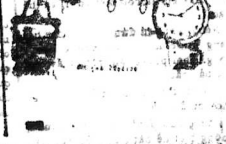

NHÀ CHẾ TẠO
Các thứ nút bằng NÚT CHAI (Liège)
HAI-CHINH
74-76 Rue du Pont en bois
HANOI

PAO-VA 寶

Hàng-Cho, Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý khách được biết rằng: nay chúng tôi mới tiếp được ở bên Tàu, Hong-kong, Canton, Shang-hai, Pékin, sang nhiều đồ vàng, bạc, ngọc, ngà, châu-chuỗi, nỗ phách, đồ vật đồ đồng đời, vân vân..... Song đính giá bán rất rẻ. Vậy xin các ngài có lòng chiếu-cố mua mua đến ngay kẻo mất một dịp tốt đi.

Cũng chuyển tau này lại có mang có:

1° Các thứ kính giắp đá các mới để bán vào mùa hè này.

2° Canh-ty xinh thực hiện.

3° Quế rất tốt.

4° Bạc nhuộng.

Chi-các
HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bà số nhà 28, Hanoi
TELEPHONE N° 317

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rõ mạnh, thì dùng thuốc nay chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gan yếu, bệnh giấp, bệnh sốt rét lâu ng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) ban ... trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul Bert, Hanoi

ÉNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酷補
J. BLANC (rất nhất hạng bào chế)
Ông J... BLANC (người nổi-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每日吉時各飲一次喚醒歌喫精

Bán tại: Hiệu Bào chế J. BLANC
31, phố Paul Bert, Hanoi

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc hiệu nghiệm có pha chế nhiều mon
Mỗi hoàn 0,50 xu (uống từ 2 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trước khi ... Paris — Bảo-hiểm ... — và các hiệu bào-chế khác.

NƯỚC HOA THƠM
CÔ BA
PHOCOC France & Colon

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan
Muốn được một số tiền kỳ, nên mua một cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
5 lô.	100.000 quan
6 lô.	80.000 quan

Như vậy rất dễ cũng sẽ trúng lắm

BANQUE ROUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France) R.C. 68.760

Le Gérant: NGUYỄN VĂN LUẬN